

*Jak pomóc dziecku ze spektrum autyzmu w
nabyciu jak największej samodzielności i
zrozumieć ich sposób myślenia*

*Rozwijanie umiejętności życiowych u dzieci z
autyzmem lub zespołem Aspergera.*

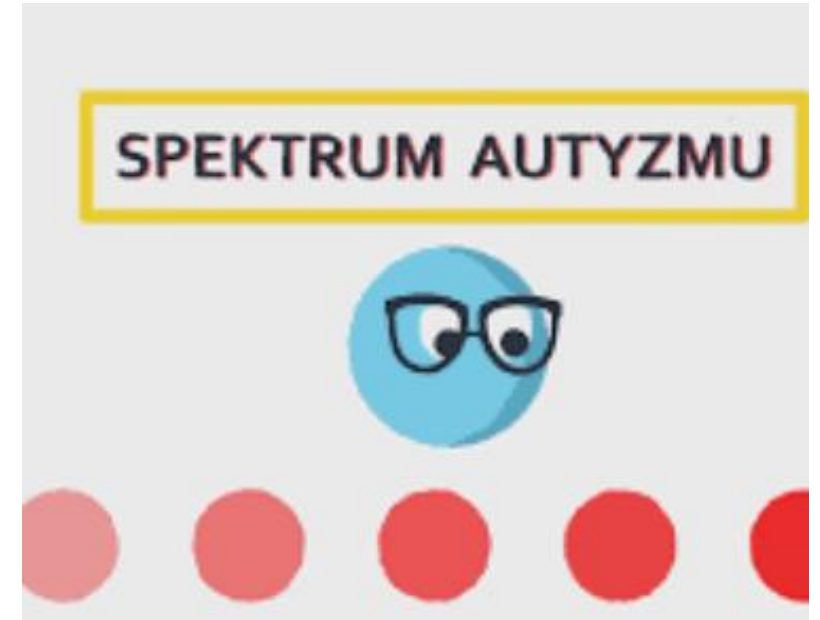
Część I

Spektrum – oznacza, że jeden bądź kilka zespołów czy zaburzeń neurologicznych, które wywierają znaczący wpływ na sferę psychiki, kontaktów interpersonalnych i zdolności uczenia się.

Do zaburzeń ze spektrum autyzmu należą między innymi :

- Autyzm
- Zespół Aspergera
- Całościowe zaburzenie rozwoju
- Autyzm wysokofunkcjonujący

Czasami diagnozuje się u dzieci „cechy powiązane z autyzmem” czy „tendencje autystyczne”.

O osobach z ZSA mówi się, że są „ze spektrum”, pomijając przy tym słowo „autyzm”.

Trudno określić, gdzie dokładnie kończy się jedna granica ze spektrum, a zaczyna druga, gdzie kończy się Autyzm, a zaczyna zespół Aspergera.

Jeśli jakaś cecha często występuje u osób z autyzmem, z zespołem Aspergera i tych z całościowym zaburzeniem rozwoju, można powiedzieć, że powszechnie występuje u osób z ZSA.

Autyzm: od niemowlęcia zauważalnych jest wiele objawów:

- jako niemowlę nie radzi sobie z pewnymi rodzajami kontaktu (np. niespodziewanego dotknięcia), może wystąpić wtedy nagłe cofnięcie się do tyłu
- dotykając dziecko trzeba zrobić to za pewnego rodzaju jego pozwoleniem, zgodą, a chwytając go robić to pewnie i zdecydowanie niż delikatnie, lekko niczym muśnięcie. Pozwolenie na pewną kontrolę dziecka w kwestii tego, kiedy jest dotykane, sprawia, że czuje się ono szczęśliwsze, spokojniejsze, bezpieczniejsze.

-problemy z mową , nie używanie jej jak przez typowe dziecko / używanie np. gestów wskazujących daną rzecz, zamiast wypowiedzieć jej nazwę, wskazywanie gestem o swoich potrzebach /bo przecież rodzina i tak się domyśli czego i kiedy ono chce (błąd rodziny, który nie motywuje dziecka do mowy)/

- typowe zachowania dla dziecka z autyzmem :

- Kręcenie się w kółko
- Obsesyjne skupienie się na jednym temacie
- Bardzo złe reakcje na wszelkie zmiany w planie dnia
- Brak umiejętności uogólniania informacji

Mam autyzm

jestem
nieco zwariowany

nie lubię zmian

mam swoje dziwne
zabawy

kręcę różnymi
przedmiotami

lubię ruch

mam napady
złości

śmieje się
nieadekwatnie
do sytuacji

trudno mi
nawiązać przyjaźń

mam
niezgrabne ruchy

nie lubię
hałasu

trudno mi
powiedzieć co myślę

nie patrzę w oczy

jestem wrażliwy
na bodźce

Rodzice / Opiekunowie i nauczyciele dzieci ze spektrum autystycznym mogą w znaczący sposób wpłynąć na to, jak te dzieci będą funkcjonowały w świecie.

Determinacja Rodziców / Opiekunów i nauczycieli zdecydowanych i skupionych na podjęciu się przystosowania do życia dziecka z autyzmem może mu ułatwić to bardzo trudne zadanie.

Mając pod opieką dziecko ze spektrum autystycznym pragniemy mu przede wszystkim pomóc – lecz pomoc ta ma służyć w znaczeniu pozytywnym, tak aby dziecko, gdy będzie już osobą dorosłą mogło prowadzić produktywnie, satysfakcjonujące życie, jak najbardziej samodzielne.

Uczenie dziecka samodzielności, to fundamentalna podstawa jego całego życia.

Wiele dzieci z ZSA jest chronionych przed prawdziwym życiem znacznie bardziej, niż tego wymagają. Rozkłada się nad nimi „ochronny parasol”, inaczej mówiąc dzieci te nie mają danej szansy na samodzielny rozwój, ciągle ćwiczenie nauczonych rzeczy, czynności potrzebnych, by uporać się z najdrobniejszymi codziennymi zadaniami, które inne dzieci opanowują w sposób naturalny, intuicyjnie z nieznaczną tylko pomocą. Dzieci z ASP potrzebują wczesnego rozpoczęcia nauki umiejętności życiowych, częstego ich powtarzania w praktyce, trzeba wiedzieć kiedy, w którym momencie więcej wymagać od dziecka, aby Ono mogło dalej się rozwijać. Nie chodzi o to, aby dziecko „rzucić na głęboką wodę” i patrzeć jak sobie poradzi lub raczej nie poradzi.

Chodzi o to, aby umieć dostosować kolejną trudność do możliwości danego dziecka – dostawać tak, aby dziecko miało możliwość osiągnięcia sukcesu. Wymaga to odpowiedniej cierpliwości i zaangażowania w pracę wychowawczą Rodziców / Opiekunów czy nauczycieli.

Dzięki świadomym decyzjom Rodziców / Opiekunów dzieci z ZSA, którzy stawiają na uczenie swojego dziecka umiejętności życiowych, społecznych i funkcjonowania w świecie niż na wciskaniu im do głowy wiedzy szkolnej, której w zależności od stopnia funkcjonowania dziecka np. przy niskim funkcjonowaniu nigdy nie będą w stanie na dłużej jej zapamiętać i z niej korzystać – dzieci z ZSA osiągają wtedy znacznie większe sukcesy, są bardziej szczęśliwe, a poprzez rozwijanie dobrych nawyków, będzie sobie radzić z codziennymi problemami, będzie potrafiło znaleźć pracę, socjalizować się z innymi – żyć będąc szczęśliwymi osobami.

Rodzice / Opiekunowie powinni mieć świadomość co to jest ZSA, na jakim poziomie funkcjonuje ich dziecko, rozumieć jego braki, akceptować dziecko takim jakie ono jest i skupiać się na uczeniu dziecka rzeczy potrzebnych w życiu, a nie na wiedzy szkolnej.

Dziecko z ZSA w zależności od poziomu funkcjonowania może nie rozumieć algebry, ale nauczone przez świadomego Rodzica / Opiekuna życiowych funkcji będzie umiało zrobić zakupy, porównać ceny, mieć stałą pracę i być bardzo szczęśliwym ze swojego życia, ze swoich sukcesów którym jest np. samodzielne radzenie sobie w życiu, praca zawodowa, odpoczynek.

Pamiętajmy czy jako Rodzic / Opiekun czy nauczyciel, że nie wszystkie dzieci odniosą sukces, podobnie jak nie wszystkie dzieci zostaną odkryte jako geniusze. Najważniejsze, aby każde z tych dzieci umiało żyć jak najlepiej dla siebie, jak najbardziej samodzielnie lub całkowicie samodzielnie, aby umiało być w dorosłym życiu szczęśliwe.

Pamiętajmy, że wszyscy jako ludzie na co dzień musimy samodzielnie zmagać się z różnymi przeciwnościami.

Każdy z nas ma inne spojrzenie na świat, na sposoby radzenia sobie w życiu, lecz dla Rodziców /

Opiekunów czy nauczycieli dzieci ze spektrum autyzmu najważniejsze jest chcieć zrozumieć, jak myślą i co czują osoby z autyzmem i jakiej potrzebują pomocy.

Dla każdego Rodzica najważniejszą i zarazem najtrudniejszą sprawą jest wychowanie dziecka, tak, aby już jako osoba dorosła, mogło funkcjonować w społeczeństwie.

Trudności i zadania Rodziców / Opiekunów związane z rodzicielstwem kiedy dziecko ma zaburzenie ze spektrum autyzmu (ZSA), są bardziej złożone. Muszą radzić sobie z indywidualnym tokiem nauczania, dowiedzieć się wielu dla siebie całkowicie nowych zagadnień, mieć kontakty z różnymi specjalistami, terapeutami zajęciowymi, umieć określać czy konkretnie ich dziecko potrzebuje kogoś takiego, umieć określać, które z wielu oferowanych form terapii są odpowiednie czy po prostu zbędne dla ich dziecka.

Rodzicom / Opiekunom dzieci ze spektrum autyzmu jest o wiele trudniej, bo ich doba ma dokładnie taki sam czas 24 godzin jak każdego Rodzica, a w tym samym czasie muszą zrobić o wiele większą czasowo ilość pracy i to w dużo trudniejszych warunkach – biorąc pod uwagę fakt, że w zależności od stopnia funkcjonowania dzieci z ZSA często mają trudności w szkole, słabo sobie radzą z opanowaniem mowy czy umiejętności społecznych lub po prostu sprzeciwiają się Rodzicom.

Pamiętajmy też o jednej rzeczy, o której często wiele osób zapomina, a mianowicie każdy z nas przechodzi różne załamania, poddawania się i dźwigania do góry. Rodzice / Opiekunowie dzieci z ZSA też przez to przechodzą, niestety często w ukryciu. Zobaczmy jacy Oni muszą być silni psychicznie, to z ich siły, która wypływa z ich stanów załamania i podnoszenia się, dalszej walki o dobro swojego dziecka ze spektrum autyzmu – wypływa pozytywna energia, energia która czyni dobro zarówno na dalsze funkcjonowanie Rodzica jak i dziecka. Bardzo często to właśnie porażki, załamania prowadzą do sukcesów. Ludzie, którzy podnoszą się, chcą dalej próbować i nie poddają się, doświadczają zarówno bólu, jak i uczucia zwycięstwa, pokonywania trudności związanego z dążeniem do celu.

Osoby z ZSA w zależności od stopnia funkcjonowania nie tylko mają trudności z instynktownym zdobywaniem podstawowych, życiowych umiejętności (jak dobrać prawidłowe ubranie do pory roku, spokojnie reagować na pomyłki innych ludzi, zrobić zakupy, wyjść na umówione spotkanie z kolegami po pracy itd), ale też uczenie się ich zajmuje tym osobom znacznie więcej czasu i włożonej pracy. Co innym ludziom wydaje się oczywistym, prostym zadaniem (jak np. przejście na drugą stronę ulicy, samodzielna podróż autobusem), w zależności od stopnia funkcjonowania osoby z ZSA może to być nie lada wyczyn, niemałym problemem, który jeśli pokonały i nauczyły się go robić bezproblemowo wykonywać – jest to ich ogromny sukces. Każdy nawet najmniejszy sukces, może stać się podstawą do pokonywania kolejnych trudnych „schodów” i zdobywaniem kolejnych sukcesów.

W życiu obowiązują pewne przyjęte zasady, pewne standardy zachowań - obowiązują one także w grupach wsparcia i społecznościowych, powstałych z myślą o dorosłych z ZSA. Dlatego tak ważne jest, aby uczyć tych zasad już od najmłodszych lat. Ich opanowanie sprawi, że osoby ze z ZSA będą mogły znaleźć się w obecnym świecie, nawiązywać relacje i dobrze funkcjonować.

WSZYSCY, PROSZĘ
SIĘ ZATRZYMAĆ!
PROSZĘ PRZEMYŚLEĆ,
CO Z TEGO WYNIKA!

Bibliografia:

Jennifer Mcilwee Myers

„Rozwijanie umiejętności życiowych u dzieci z autyzmem lub zespołem Aspergera”

Gdańsk 2020 r - wydanie I